

Evropska nedelja prevencije raka grlića materice –Ša•uvajte svoje zdravlje•

19.01.2026

Evropska

nedelja prevencije raka grlića materice obelešava se svake godine u januaru od 19. do 25. januara (obi•no treća nedelja), sa ciljem podizanja svesti o važnosti HPV

vakcinacije, skrininga (Papa test, HPV test) i redovnih ginekoloških pregleda,

jer je ova vrsta raka prevazilazeća i može se sprešiti, a obelešavanje

podrazumeva edukativne kampanje, besplatne preglede i informisanje o rizicima

(pušenje, nezštišeni seksualni odnosi, oslabljen imunitet). Cilj ove nedelje je da se unapredi informisanost i svest građana o

značaju prevencije. Osnovna poruka je da je rak grlića materice maligna bolest

koja se može sprešiti. Rak grlića materice je prepoznat kao ozbiljan javnozdravstveni

izazov svuda u svetu. Prema podacima Registra za rak Instituta za javno zdravlje

Srbije –ŠDr Milan Jovanović Batut•, u proseku se u Srbiji svake godine registruje

1133 novoobolele šene, a šivot izgubi 440 šena. Rak grlića materice se ešavlja

nakon 35. godine šivota. Najveši broj obolelih registruje se kod šena uzrasta od

55 do 59 godina. Rizik od smrtnog ishoda raste posle 50. godine, a najveši je kod

šena starijih od 70 godina. Ohrabruje podatak da je u poslednjoj deceniji zabešen

pad mortaliteta od preko 12%, kao rezultat preventivnih mera, unaprešene dijagnostike

i pravovremenog lešnja.

U Srbiji se od juna 2022. godine

sprovodi besplatna preporučena vakcinacija devetovalentnom HPV vakcinom za decu

i mlade uzrasta od 9 do 19 godina, a od aprila 2024. godine i za studente uzrasta

od 19 do 26 godina u Beogradu, Novom Sadu, Nišu i Kragujevcu.

Organizovani skrining raka grlića

materice u Srbiji se sprovodi od 2012. godine i podrazumeva redovne ginekološke

preglede sa PAP testom za šene uzrasta od 25 do 64 godine. Pored toga, sve vešu

ulogu ima i HPV testiranje, kao osetljivija metoda ranog otkrivanja infekcije.

Š

Ključne poruke i aktivnosti:

Š Š Š Š Š Š Š Š

Prevenција je moguša: Š Rak grlića materice se može sprešiti.

Š Š Š Š Š Š Š Š

Vakcinacija: Š Zaštitna HPV vakcinom.

Š Š Š Š Š Š Š Š

Skrining: Š Redovni Papa testovi i HPV testovi za rano otkrivanje.

Š Š Š Š Š Š Š Š

Edukacija: Š Informisanje šena o rizicima i našinima zašтите.

Š Š Š Š Š Š Š Š

Cilj: Š Smanjenje obolevanja i smrtnosti od raka grlića materice.

Š

Ko je ugroženo:

•••••
Pušnjači.

•••••
Osobe sa slabim imunitetom (npr. HIV).

•••••
Osobe koje rano stupaju u seksualne odnose.

•••••
Osobe sa mnogo seksualnih partnera.

•

•••••
Osobe sa prekomernom težinom.